

*PROGRAM BORBE PROTIV KORUPCIJE
I AKCIONI PLAN ZA BORBU PROTIV
KORUPCIJE U OPŠTINI TIVAT
2009 - 2012*

N A C R T

Tivat, maja 2009. godine

Korupcijom se smatra svaki oblik zloupotrebe vlasti radi lične ili kolektivne koristi bilo da se radi o javnom ili privatnom sektoru. Javno mnjenje i politički način govora pod pojmom korupcije podrazumijeva vrlo različite društvene pojave, organizovani i privredni kriminal, nefikasnu vlasti i posljedice takve vlasti, zloupotrebu službenog položaja, povredu ravnopravnosti u vršenju privrednih djelatnosti, monopolističko ponašanje, primanje mita i davanje mita. Korupcija je štetna i postoji oduvijek. U modernoj državi korupcija je opasnost, jer šteti obavljanju društvenih poslova, snižava potreban nivo morala, blokira javnu upravu

Prepoznajući značaj sveobuhvatne i efikasne borbe protiv korupcije i neophodnost prevencije i suzbijanja njenih štetnih posledica na ekonomski, pravni i institucionalni sistem zemlje, Vlada Crne Gore je 28. jula 2005. godine usvojila Program borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala i Akcioni plan za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije 24. avgusta a njegove izmjene 29. maja 2008. godine. Ovim dokumentima je omogućeno plansko, kontinuirano i organizovano suprostavljanje i suzbijanje tom izuzetno štetnom društvenom fenomenu na svim nivoima. Obzirom da je lokalna samouprava jedan od ključnih aktera u procesu implementacije mjera u oblasti borbe protiv korupcije njene aktivnosti predviđene su i u Akcionom planu za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala u oblasti Opštih ciljeva u dijelu posvećenom lokalnoj samoupravi

Izrada i usvajanje lokalnih antikorupcijskih planova koji se tiču nadležnosti lokalne samouprave, a na osnovu usvojenih modela koje je uradilo Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, Zajednica opština Crne Gore i predstavnika nevladinih organizacija uz stručnu pomoć eksperata Savjeta Evrope, je jedna od mjera koja treba da doprinese unapređenju borbe protiv korupcije.

Model programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (MP) i Model akcionog plana programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (MAP) sačinjeni su u skladu sa mjerama iz :

- Strategije upravne reforme Crne Gore 2002-2009,
- Programa rada za bolju lokalnu samoupravu,
- Nacionalne trening strategije (NTS),
- Akcionog plana za reformu lokalne samouprave za 2008. godinu i
- Programa rada Vlade za 2008. godinu.

Osnovni cilj izrade Programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (u daljem tekstu Program) i Akcionog plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi za period 2009-2012(u daljem tekstu Akcioni plan), je suzbijanje i sprječavanje korupcije na lokalnom nivou. Program i Akcioni plan za lokalnu samoupravu dodatno jačaju i dalje usmjeravaju aktivnosti i djelovanje svih subjekata u našoj zajednici u borbi protiv korupcije koji mora biti organizovan proces uz puno učešće svih subjekata

Vlada Crne Gore je 10. jula 2008. godine, prihvatila Model Programa i Akcionog plana i između ostalog donijela zaključak kojim se preporučuje svim predsjednicima opština da u što kraćem roku, formiraju opštinske timove – radne grupe koji će raditi na pripremi lokalnih programa i akcionih planova za borbu protiv korupcije u skladu sa predloženim modelima.

Radna grupa za izradu Programa i Akcionog plana u opštini Tivat formirana je Rješenjem Predsjednika Opštine Tivat br. 0101-1241/08 od 22.10.2008. godine. U sastav Radne grupe su uključeni : odbornici u SO, predstavnici organa lokalne uprave, NVO sektora, predstavnik Radio Tivta i državnih organa sa područja Opštine Tivat /predstavnik MUP-a /.

II CILJEVI PROGRAMA I AKCIONOG PLANA

Glavni cilj Programa i Akcionog plana je stvaranje uslova za suzbijanje, nestanak i sprečavanje pojave korupcije na lokalnom nivou.

Posebni ciljevi:

- ustanovljavanje pravnog okvira za prevenciju i suzbijanje korupcije;
- zakonito i odgovorno donošenje odluka na lokalnom nivou i njihovo sprovođenje;
- povećanje efikasnosti rada lokalnih organa za sprovođenje zakona, odluka, akata i njihovom sprovođenju;
- stvaranje uslova i stimulisanje građana, civilnog i privatnog sektora da se uključe u borbu protiv korupcije na lokalnom nivou;
- ostvarivanje saradnje i podizanje opšte svijesti o pravima i obavezama lokalnih organa u vršenju poslova;
- jačanje kapaciteta izabranih predstavnika i ostvarivanje većeg nivoa komunikacije sa građanima;
- jačanje profesionalizma i nezavisnosti u radu lokalnih službenika i namještenika;
- uspostavljanje željenih etičkih standarda u lokalnoj samoupravi (za izabrane predstavnike i lokalne službenike i namještenike);
- jačanje eksterne i interne kontrole trošenja budžetskih sredstava.

Program polazi od toga da, bez stvaranja odgovarajućeg pravnog okvira i bez aktivnog učešća organa lokalne samouprave, lokalne uprave, građana, civilnog sektora, medija i privatnog sektora, ne može se preventivno djelovati, niti ostvariti željeni rezultati u borbi protiv korupcije.

Ciljevi programa su odgovarajući, formulisani na precizan način i, što je od posebnog značaja, uključuju potrebu za radom lokalne vlasti na promjeni svijesti građana u pogledu razumijevanja lokalne demokratije i jačanja povjerenja u lokalnu samoupravu i njene organe.

Model Programa pošao je od pozitivnog pristupa koji je najprihvatljiviji u periodu tranzicije sa osnovnim ciljem da se ojača kapacitet organa jedinica lokalne samouprave da se bave problemima korupcije kako bi ih prevazišli. Takav pozitivan pristup imala je i radna grupa prilikom izrade i prikupljanja podataka za Program borbe protiv korupcije i Akcionog plana opštine Tivat .

IZRADA SITUACIONE ANALIZE

PRIKUPLJANJE PODATAKA I REZULTATI ANKETE

Radna grupa je nakon nekoliko održanih sastanaka i detaljnog razmatranja problemskih područja utvrđenih Modelom Programa i Akcionog plana utvrdila da isti odgovaraju i našoj sredini i iste prihvatila kao osnovu za prikupljanje podataka / istraživanje / o stvarnom stanju po identifikovanim područjima /oblastima /.

Problemska područja su:

- postojeći pravni okvir kojim se reguliše stepen odgovornosti lokalne samouprave u radu sa građanima;
  - stepen profesionalizma zaposlenih u lokalnoj samoupravi;
  - transparentnost rada u pružanju javnih usluga organa lokalne samouprave i organa lokalne uprave
- efikasnost i efektivnost mehanizma interne i eksterne kontrole rada lokalne samouprave
- postojeći institucionalni mehanizmi za realizaciju Akcionog plana borbe protiv korupcije.

Nakon identifikacije problemskih područja, Radna grupa je pristupila prikupljanju podataka. Prikupljanje podataka izvršeno je preko fokus grupe sa učenicima Srednje

mješovite škole „Mladost“ u Tivtu i sprovedene ankete. Anketni listić sačinila je radna grupa. Anketa je sprovedena na način što je udruženju penzionera, udruženju žena, obrazovnim institucijama, javnim preduzećima čiji je osnivač opština, preduzetnicima, mjesnoj zajednici Radovići, dostavljen određen broj anketnih listia koje su građani popunjavali i u zapečaćenoj koverti vraćali osobama zaduženim za prikupljanje ovih anketa. Određeni broj anketa ostavljen je bio i na portirnici Opštine ali se pokazalo da su građani ovaj vid popunjavanja ankete izbjegavali. Od ukupno 240 primjeraka anketnih listića koji su na ovaj način podijeljeni, radnoj grupi je vraćeno ukupno 174 popunjena anketna listića. Uzorak nije demografski stratifikovan tako da ne odgovara svim elementima strukture stanovništva naše Opštine. Riječ je o djelimično ciljanom uzorku obrazovanom tako da obuhvati što veći broj radno aktivnog stanovništva. Dominiraju zaposleni u javnom sektoru / ali ima i određeni broj preduzetnika, penzionera, žena. Iz tih razloga možda anketa ne zadovoljava sve principe i standarde sistematskog posmatranja i izučavanja ali njeni krajnji rezultati pokazuju da je anketa ipak ostvarila svrhu za koju je sprovedena i da je postignut dovoljan stepen iskrenosti ispitanika. Imajući u vidu da je anketu sprovodila radna grupa koja nema predznanje odnosno potrebno stručno znanje na tom polju, dobijenim rezultatima ipak moramo biti zadovoljni. **Ono što anketa pokazuje jeste da 60 % anketiranih na pitanje da li u našoj Opštini ima korupcije odgovorili sa da a na pitanje da li su bili lično u poziciji da nekome ponude neki poklon novac ili uslugu odgovorili su negativno.** Dakle ovi odgovori su u priličnom raskoraku sa prethodnim rangiranjem odnosno ocjenama. To pokazuje da je pojam korupcije u javnosti mnogo širi od klasičnog poimanja njegovog pojavnog oblika davanja i primanja mita ali i da se mišljenje o ovoj društveno opasnoj pojavi formira na bazi dosta prisutne floskule da su u lokalnoj samoupravi svi korumpirani. To dodatno obavezuje lokalnu vlast da se iznađu načini jasnog prepoznavanja, prijavljivanja a potom kažnjavanja svih oblika koruptivnog ponašanja.

Rezultati ankete.

Anketni listić je sadržao sledeće 21 pitanje i na njih su dati sledeći odgovori:

1. Da li u našoj Opštini ima korupcije
- 105 : da, što iznosi 60% od ukupno datih odgovora
  - 22 : malo
  - 7 : nema
  - 37 : ne znam

Tri ispitanika na ovo pitanje su odgovorila: „ima u svakoj“, „priča se, ali ja lično ne znam“, „priča se, nisam se lično uvjerio“.

2. U javnost problem korupcije prisutan je :

Na to pitanje odgovorilo je 162 ispitanika od čega:

- 95 dosta
- 42 malo
- 13 veoma malo
- 3 nimalo

Kao interesantan odgovor na ovo pitanje su i odgovori: "da je problem previše prisutan" i „više se priča nego što postoji”;

3. Da li po vašem mišljenju ima korupcije u poslovima koje vrši lokalna uprava i javne ustanove / preduzeća čiji je osnivač opština:

- 104 Izgradnja objekata
- 83 Inspekcijski nadzor
- 82 Zapošljavanje
- 74 Prostorno planiranje
- 69 Izdavanje odobrenja za rad
- 53 Upravljanje sredstvima
- 49 Javne nabavke
- 46 Utvrđivanje, kontrola i naplata javnih prihoda
- građani su pored navedenih odgovora imali ponuđenu mogućnost da navedu još neke nepobrojane djelatnosti. Nije navedena nijedna druga;

4. Da li po vašem mišljenju ima korupcije u državnim organima i JP čiji je osnivač država sa sjedištem u Tivtu:

- 114 katastar
- 73 zdravstvo
- 66 policija
- 46 poreska služba
- 38 prosvjeta
- ostali organi i službe (dat odgovor da je korupcija prisutna u oblasti carine

5. Koji su uzroci nastanka korupcije kod ovih usluga – funkcija :

- 88 Želja za ličnim bogaćenjem.
- 79 Niska primanja službenika
- 65 Nepostojanje efikasne unutrašnje i spoljne kontrole
- 51 Loša primjena zakona i podzakonskih akata
- 48 Nepostojanje volje za borbu protiv korupcije
- 43 Neobavještenost građana svojim pravima
- 33 Komplikovana procedura
- 30 Loša zakonska rješenja
- 29 Nedovoljan broj stručno osposobljenih zaposlenih
- 28 Netransparentnost u radu organa lokalne uprave i javnih preduzeća
- 17 Nedostatak pravnog znanja

6. Po vašem mišljenju lokalna samouprava radi na eliminisanju rizika nastanka korupcije:

- 78 veoma malo
- 38 ne radi ništa
- 34 ne može *da ocijeni*
- 16 dovoljno

7. Da li znate koji Zakoni odnosno opštinski propisi doprinose prepoznavanju ovih rizika i doprinose suzbijanju nastanka korupcije :

Dati odgovori su : Akcioni plan, Zakono javnim nabavkama, Zakon o koncesijama, Izmjene Krivičnog zakona, Zakon o slobodnom pristupu informacijama, Zakon o sprječavanju sukoba interes, Odluka o formiranju lokalne komisije za antikorupciju, Zakon o korupciji kao i odgovori: " nijedan" , "Zakon ne poštuje niko", „Nije dovoljno popraćeno u sredstvima javnog informisanja”.

8. Koji su po vama najuspješniji načini borbe protiv korupcije :

- 83 uvođenje strožijih kaznenih mjera
- 67 interna i eksterna kontrola
- 65 bolja zakonska regulativa
- 50 obezbjeđivanje boljih plata lokalnim službenicima
- 49 precizno određivanje ovlašćenja i odgovornosti javnih funkcionera i lokalnih službenika i namještenika
- 46 jačanje profesionalizma
- 32 kampanja i edukacija
- 24 postojanje etičkog kodeksa ponašanja na lokalnom nivou
- 8 utvrđivanje i sprovođenje jasnih procedura / brošure, vodiči , internet
- 6 uspostavljanje i razvoj odgovarajućih institucija i skupštinskih odbora, Savjeta za razvoj lokalne samouprave, odbora i sl.
- nešto drugo
- Dati su i odgovori: "zaštita građana kad nekog prijave" ; "kazne za takvo ponašanje" ,"kazna a ne donošenje zakona", "javna prozivka";

9. Koliko ste upoznati o pravima koje možete ostvariti pred organima lokalne uprave – javnim preduzećima:

- 75 djelimično
- 48 slabo
- 27 dobro
- 17 nikako
- Nešto drugo
- „Bez obzira na pravo još uvijek se ne može mnogo postići „

10. Što bi po vašem mišljenju trebalo doraditi na tom planu :

- anketirani su davali različite odgovore: javno prozvati ličnosti, primjena zakona i česte kontrole, okrugli stolovi i bolja obavještanja preko medija, ostaviti bez posla one kojise bave korupcijom; bolja informisanost, edukacija građana, jasna zakonska regulativa/ kaznene mjere, primjena zakona i lični primjer funkcionera, organizovati seminare , štampati male brošure i podijeliti građanima ; javnosti predstaviti, popularisati , iskoristiti medije, edukacija; izbjeći partijsku kadrovsku kombinatoriku, edukovati građane o njihovim pravima i edukovati činovnike o pravima građana, uvesti funkciju lokalnog ombudsmena, organizovanje konferencije za medije gdje bi se često informisali građani i iznosili podaci, objavljivanje zakona u javnom servisu , osnivanje kancelarije za pravne savjete građana, oštri zakon , promijeniti vlast, dostaviti određene brošure putem PTT, lično se zainteresovati, sa boljom materijalnom satisfakcijom zaposlenih dobiće se ljubaznost, brzina, efikasnost; edukovati javnost , odredite sami po rezultatima ankete, uvesti kontrolu rada organa , bolja kontrola , periodično upoznavanje, poštovanje zakona , pozivanje odgovornih lica na odgovornost, nemam ideju jer ne znam svoja prava , nepristrasnost prema svim građanima, edukacija preko medija, davati popularna obavještenja, jačanje i stručno osposobljavanje mjesnih zajednica i više informacija o problemima mjesnih zajednica.

11. Da li organi lokalne uprave – javnih preduzeća, na transparentan način obavljaju svoje usluge:

- 69 ne
- 51 da
- Ostali odgovori : nisam siguran, ne zna, donekle, da novinari ne traže informacije bilo bi tajna, ne sve, ne svi, djelimično, kako kad, kako ko, nisam u mogućnosti ostvariti uvid;

12. Da li ste i na koji način obaviješteni o donošenju važnih odluka u lokalnoj samoupravi :

- 65 kad se sam/a zainteresujem
- 55 veoma malo
- 26 ne
- 24 da

Ostali odgovori : kad radio objavi ili čujem od komšije , putem radio Tivta;

13. Kako dolazite do potrebnih informacija:

- 120 putem medija
- 45 lokalnih službenika
- 18 web sajta
- 7 lokalnih funkcionera / predsjednika opštine, predsjednika skupštine, glavnog administratora, potpredsjednika opštine /
- 6 odbornika
- 4 građanskog biroa
- _____

14. Što bi po Vašem mišljenju trebalo odraditi na planu boljeg informisanja građana:

- 53 Posebne oglasne table van institucija
- 77 Specijalizovani prilozi u medijima
- 87 dan otvorenih vrata za građane
- 33 brošure, leci

Ostali odgovori : Osnovati lokalni TV dva puta sedmično , ažurniji i adekvatniji sajt opštine

15 . Da li smatrate da se zapošljavanje u organima lokalne uprave – javnim preduzećima, čiji je osnivač opština vrši :

- 102 po političkoj liniji
- 84 preko veze.
- 26 U skladu sa zakonom

Ostali odgovori su: kombinovano, isključivo po političkoj liniji , od svega po malo, u skladu s potrebama, preko kumstva , uglavnom preko veze i to političkom linijom i sve to navodno upakovano u skladu sa zakonom;

16. Koliko po vašem mišljenju NVO mogu doprinijeti u borbi protiv korupcije odnosno prepoznavanju rizika nastanka korupcije:

- 97 malo
- 36 mnogo
- 27 nimalo
- Ostali odgovori: špijuni, jer su neefikasni, ne pristupaju problemu sa više profesionalizma i ozbiljnosti, kada nebi bili pristrasni mnogo;

17. Koliko NVO u našoj opštini imaju kapaciteta da se uključe – angažuju u borbu protiv korupcije :

- 112 malo
- 30 nimalo
- 16 mnogo

18. Koliko izabrani predstavnici – odbornici mogu doprinijeti borbi protiv korupcije

- 72 malo
- 64 mnogo
- 26 nimalo
- Ostali dati odgovori su: mnogo kad bi htjeli, oni su najkorumpiraniji, kad bi to bio opšti interes –mnogo, međusobno se optužuju za korupciju a ne rade na sveobuhvatnom problemu, i odbornici su sastavni dio sistema;

19. Da li ste do sada davali novac, poklone ili usluge ukoliko je potrebno da vam neko "završi posao":

- 84 nikada to nijesam radio/la
- 33 samo u izuzetnim slučajevima
- 30 da
- 12 ne znam/ ne sjećam se
- Ostali odgovori su : kod ljekara, nemam novca, nije bilo potrebe za tim, ne da mi završi posao već kao zahvalnost za već urađeni posao,
- _____

20. Da li ste spremni da date novac, poklone ili uslugu, ukoliko je potrebno da vam neko završi posao :

- 57 samo u izuzetnim slučajevima
- 48 nikada ne bi ponudio/la mito
- 27 ne znam
- 23 da
- Ostali odgovori su: do sada nijesam, za zdravstvene usluge , poklon kao znak zahvalnosti nakon usluge, više ne ,poklon je jedno mito drugo, sve se mora, kad bi imala, nikad ne kaži nikad, kad je zdravlje u pitanju, nemam novca ni za život, iz nužde-dao bih , ako mi je život ugrožen;

21 Slučaj korupcije biste prijavili preko

- 79 sandučića za prijavu korupcije na javnim mjestima
- 54 dežurnog telefona
- 17 prijave upravi policije
- 10 web sajta
- Ostali odgovori su: besmisleno, ne bih prijavio, to nije moj posao,ne smijem, ne znam kome, da li bilo prosljeđeno ili prekriženo, nema se kome prijaviti, nisam špijun, preko radija, preko kancelarije za suzbijanje korupcije koja bi bila osnovana na nacionalnom nivou i imala predstavništvo u svim opštinama, nikad , nema efekta prijava.

Na pojedina pitanja anketirani su davali jedan ili više odgovora .

Na osnovu analize Ankete, dobijeni rezultati mogu se svesti na sljedeće probleme koji dovode do korupcije, sa eventualnim predlozima rešenja.

Tabela 1.

PROBLEMI	RJEŠENJA
postojanje korupcije u lokalnim i državnim organima sa posebnim akcentom na : katastar, izgradnju objekata, inspekcijski nadzor, zapošljavanje, prostorno planiranje , zdravstvu, izdavanje odobrenja za rad, policiji	- povećanje odgovornosti zaposlenih; - izmjena zakonskih i podzakonskih propisa sa strožijom kaznenom politikom; precizno određivanje ovlašćenja i odgovornosti javnih funkcionera i lokalnih službenika
	transparentnost u radu lokalnih službenika, njihova edukacija i zaoštavanje kaznenih mjera; utvrđivanje jasnih procedura, jačanje profesionalizma
ekonomski problemi, loša materijalna situacija službenika; želja za ličnim bogaćenjem	povećanje plata, rješavanje stambenih pitanja zaposlenih u lokalnoj upravi
netransparentnost rada, loša zakonska rješenja	dosledna primjena postojećih zakonskih i podzakonskih propisa
nedovoljna uključenost NVO u borbi protiv korupcije	obezbijediti učešće NVO u izradi opštinskih odluka
nezainteresovanost građana za učešće u javnim raspravama	veća informisanost i animiranje građana, edukacija građana, organizovanje seminara
neadekvatna medijska praćenost	izrada komunikacijske strategije, iniciranje emitovanja posebnih tematskih emisija o aktuelnim problemima i pitanjima od interesa za lokalno stanovništvo
nedovoljna profesionalna etika	donošenje posebnog Etičkog kodeksa za lokalne službenike i namještenike
neinformisanost građana o pravima koja mogu ostvariti u lokalnoj samoupravi, odnosno upravi, komplikovana procedura	uraditi informator, urediti web –sajt , veće prisustvo u lokalnim medijima, štampati male brošure, okrugli stolovi , posebne oglasne table van institucija , specijalni prilozi u medijima , Dan otvorenih vrata

Postojeći pravni okvir

Osnovni pravni okvir za funkcionisanje lokalne samouprave je Zakon o lokalnoj samoupravi /Sl.list RCG 42/03 28/04 75/05 i 13/06/. Organi lokalne uprave i samouprave svoje poslove obavljaju u skladu sa velikim brojem zakona kojima su regulisani pojedini poslovi koje ona vrši kao i nizom podzakonskih akata koje je donijela Skupština opštine Tivat.

Statut opštine Tivat / Sl.list RCG opštinski propisi ,br.40/04 / je osnovni akt kojim se uređuju prava i dužnosti Opštine, organizacija i način rada organa opštine , učešće građana u ostvarivanju lokalne samouprave i druga pitanja od značaja za rad lokalne uprave .

Odlukom o organima lokalne uprave / Sl.list RCG,opštinski propisi br. 20/05) uređena je organizacija , djelokrug i način rada organa lokalne uprave opštine Tivat kao i druga pitanja od značaja za njen rad.

U skladu sa članom 1. Zakona o lokalnoj samoupravi regulisano je pravo građana i organa lokalne samouprave da, u granicama utvrdjenim Zakonom, uređuju i upravljaju odredjenim javnim i drugim poslovima, na osnovu sopstvene odgovornosti i u interesu lokalnog stanovništva.

Organi lokalne samouprave Opštine Tivat su Skupština Opštine i predsjednik Opštine.

Skupština Opštine je predstavnički organ gradjana.Gradjani neposredno putem izabranih predstavnika učestvuju u odlučivanju o svojim potrebama i interesima. Skupština donosi propise i druge opšte akte, planove i programe razvoja, prostorne i urbanističke planove, programe uređivanja i korišćenja građevinskog zemljišta, Budžet i završni račun Budžeta, plan kapitalnih poboljšanja i investicionu politiku. Pored navedenog , propisano je da Skupština utvrdjuje visinu opštinskih poreza, taksa i naknada, raspolaže imovinom, utvrdjuje uslove za osnivanje mjesnih zajednica i daje saglasnost na odluke o osnivanju, raspisuje referendum za teritoriju Opštine ili za dio teritorije, odlučuje o građanskoj inicijativi, o raspisivanju samodoprinosu, osniva javne službe, odlučuje o zaduživanju i davanju garancija, vrši verifikaciju mandata i odlučuje o pravima odbornika, bira i razrješava predsjednika Skupštine, imenuje sekretara i članove radnih i savjetodavnih tijela, podnosi predlog za ocjenu ustavnosti i zakonitosti akata državnih organa , razmatra izvještaje o radu predsjednika Opštine, daje autentično tumačenje propisa koje donosi i vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i Statutom. Poslovníkom o radu bliže su uređeni način rada i odlučivanja Skupštine.

Skupština ima predsjednika i sekretara. Sekretar za svoj rad odgovara predsjedniku Skupštine i Skupštini. U skladu sa Statutom opštine, radi efikasnijeg i racionalnijeg vršenja poslova iz nadležnosti Skupštine, formirana su kao stalna radna tijela odbori i savjeti. To su:

- Odbor za izbor i imenovanja
- Odbor za Statut i propise
- Odbor za finansije , privredu i razvoj
- Odbor za planiranje i uređjenje prostora i komunalno-stambenu djelatnost
- Odbor za društvene djelatnosti
- Odbor za medjuopštinsku i medjunarodnu saradnju
- Savjet za zaštitu životne sredine
- Savjet za davanje predloga naziva naselja, ulica i trgova
- Savjet za predstavke i pritužbe.
- Savjet za saradnju lokalne samouprave i nevladinih organizacija .

U skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi predsjednik Opštine predstavlja i zastupa Opštinu , predlaže propise i druge akte koje donosi Skupština , kao i način rješavanja pojedinih pitanja iz nadležnosti Skupštine, stara se i odgovoran je za izvršenje prenešenih i povjerenih poslova , utvrdjuje organizaciju i način rada lokalne uprave, podnosi gradjanima i Skupštini izvještaj o svom radu i ostvarivanju funkcije lokalne samouprave, vrši nadzor nad radom lokalne uprave, donosi akte iz svoje nadležnosti i akte u izvršenju prenešenih i povjerenih poslova, odgovoran je za izvršenje odluka i drugih akata koje donosi Skupština i donosi akte za njihovo izvršenje, donosi akte kojima obezbjedjuje izvršenje Budžeta i drugo. Predsjednik Opštine ima i dva potpredsjednika. Potpredsjednici za svoj rad odgovaraju predsjedniku Opštine.

Polazeći od uloge i položaja Skupštine kao predstavničkog organa gradjana i poslova koje vrši, za njeno funkcionisanje ključni značaj , izmedju ostalog, predstavlja vršenje poslova od strane predsjednika Opštine, kao izvršnog organa.

Za vršenje poslova lokalne uprave osnovani su organi lokalne uprave i to:

Sekretarijati:

- Sekretarijat za budžet i finansije
- Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i komunalno stambene poslove

- Sekretarijat za privredu i društvene djelatnosti
- Direkcija za imovinu
- Direkcija za investicije i razvoj
- Služba Predsjednika Opštine
- Služba Glavnog administratora
- Komunalna policija
- Služba Skupštine Opštine
- Služba zaštite
- Informacioni centar
- Građanski biro

U Opštini Tivat, u cilju obavljanja poslova od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo, u oblasti komunalne djelatnosti, kulture i sporta, osnovana su javna preduzeća i ustanove: JP „Vodovod i kanalizacija“ JP „Komunalno“, JU „Centar za kulturu“ i JU „Sportska dvorana“, DOO "Vodacom". Takođe djeluje Javni servis Radio Tivat i Turistička organizacija Tivat. Organi lokalne uprave vrše upravni nadzor nad radom ovih javnih službi i to: nadzor nad zakonitošću akata javnih službi kojima rješavaju o pravima i obavezama građana, nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi i inspekcijski nadzor.

Članom 71. Zakona o lokalnoj samoupravi i Odlukom o lokalnoj upravi utvrđeni su poslovi organa lokalne uprave. Lokalna uprava izvršava zakone, druge propise i opšte akte, rješava u prvostepenom upravnom postupku o pravima i obavezama građana, pravnih i drugih lica.

Glavni administrator rukovodi i koordinira lokalnom upravom, organizuje rad lokalne uprave i odgovoran je za zakonitost, efikasnost i ekonomičnost njenog rada. Glavni administrator ima ovlašćenja drugostepenog organa.

Predsjednik Opštine usmjerava i uskladjuje rad organa lokalne uprave i javnih službi preko kolegijuma, radnih sastanaka sa starješinama organa, glavnim administratorom i direktorima javnih ustanova i preduzeća čiji je osnivač Opština i vrši nadzor nad njihovim radom.

Starješine organa lokalne uprave i rukovodioci službi za svoj rad su odgovorni glavnom administratoru i predsjedniku Opštine.

Glavni administrator za svoj rad i rad organa lokalne uprave odgovara predsjedniku Opštine i Skupštini.

Predsjednik Opštine za svoj rad i za poslove iz nadležnosti lokalne samouprave odgovara građanima i Skupštini, a za vršenje prenesenih i povjerenih poslova odgovara Vladi Crne Gore.

U Zakonu o lokalnoj samoupravi, posmatrajući prava i obaveze predsjednika Opštine, glavnog administratora i starješina organa, a što je posebno naglašeno i u Analizi lokalne samouprave, može se reći da postoji nejasnoća u pogledu:

- neusaglašenosti zakonskih rješenja da glavni administrator kao rukovodilac lokalne uprave odgovara za njen zakonit, efikasan i ekonomičan rad, a da istovremeno ima ovlašćenja drugostepenog organa i da je za vršenje jednih i drugih poslova odgovoran predsjedniku Opštine
- nedostatak ovlašćenja glavnog administratora u odnosu na usmjeravanje i koordiniranje rada organa lokalne uprave i nadzora (ta ovlašćenja pripadaju predsjedniku Opštine), čime se dovodi u pitanje njegova odgovornost za zakonitost, efikasnost i ekonomičnost rada lokalne samouprave
- nepostojeća odgovornost starješina organa lokalne uprave za rad organa uprave (Zakonom je utvrđeno da odgovaraju samo za svoj rad), a koji, inače, rukovode radom organa i odlučuju o pravima i obavezama lokalnih službenika iz rada i po osnovu rada i istovremeno odgovaraju glavnom administratoru i predsjedniku Opštine.

U skladu sa članom 90 Zakona o lokalnoj samoupravi, u pogledu pravnog statusa lokalnih funkcionera, službenika i namještenika shodno se primjenjuju propisi kojima se uređuje status državnih funkcionera, službenika i namještenika, odnosno odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Opština Tivat donijela je Odluku o načinu i postupku učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova / Sl.list RCG opštinski propisi broj 08/05/ od kojom se uređuje način i postupak učešća lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova, oblici i mehanizmi učešća, subjekti, mjere i aktivnosti koje preduzimaju organi opštine radi podsticanja i uključivanja građana u proces planiranja, donošenja odluka i u njihovoj implementaciji. U odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i zajedničkog interesa lokalno stanovništvo učestvuje putem inicijative, građanske inicijative, na zboru građana, referendumom, peticijom, prijedlogom i građanskom žalbom. Takođe, prije donošenja programa razvoja Opštine, prostornih i urbanističkih planova, Budžeta i opštih akata kojima se utvrđuju prava i obaveze građana, omogućeno je učešće građana u donošenju ovih odluka kroz učešće u njihovoj izradi, putem javnih rasprava na nacрте ovih dokumenata i slično.

U opštini TIVAT postoji 6 mjesnih zajednica u kojima građani mogu da odlučuju o pitanjima od neposrednog i zajedničkog interesa za stanovnike sa tih područja. Odlukom o mjesnim zajednicama ("Sl. list RCG, opštinski propisi, br.37/05), uređeni su uslovi za osnivanje, način i postupak osnivanja, poslovi, organi i postupak njihovog izbora, način odlučivanja, način finansiranja i druga pitanja od značaja za rad mjesnih zajednica.

Organi lokalne samouprave i uprave u našoj opštini ostvaruju veoma dobru saradnju sa nevladinim organizacijama. Ta saradnja se ostvaruje informisanjem o svim pitanjima značajnim za nevladin sektor, konsultovanjem nevladinih organizacija o programu razvoja Opštine i nacrtima opštih akata koje donosi Skupština, omogućavanjem učešća u radu radnih grupa za izradu projekata i programa/ lokalnih programa za upravljanje otpadom, lokalnog plana akcija za djecu, lokalnog programa za borbu protiv korupcije, LEAP-a/ organizovanjem javnih rasprava, okruglih stolova, seminara, finansiranjem projekata NVO značajnih za lokalnu zajednicu i slično.

Opština Tivat donijela je Odluku o kriterijumima i načinu raspodjele sredstava namijenjenih finansiranju nevladinih ("Sl. list RCG, opštinski propisi, br. 1/06). Kao tradicionalne NVO izdvojene su "Bokeljska mornarica", „Glazbeno prosvjetno društvo“ i FD „Boka“. Opština Tivat je jedna od rijetkih opština u Crnoj Gori koja je prihvatila u cjelosti predlog odluke o finansiranju nevladinog sektora koji je pripremio Centar za razvoj nevladinih organizacija.

Komisija za raspodjelu sredstava i finansiranje NVO u Opštini TIVAT na pogodan način stavlja na uvid javnosti projekte za koje su sredstva iz Budžeta odobrena. Opština Tivat već četvrtu godinu zaredom od strane Centra za razvoj nevladinih organizacija dobija godišnju nagradu kao priznanje ostvarenom stepenu saradnje između NVO i Opštine Tivat.

Javnost rada organa lokalne samouprave i uprave obezbjeđuje se i putem javnog objavljivanja opštih i drugih akata u Službenom listu-opštinski propisi, i prenosom sjednica Skupštine opštine preko Radio Tivta. Vršni se redovno informisanje građana o svim planiranim i započetim aktivnostima putem sredstava javnog informisanja (pisani i štampani mediji), održavanjem press konferencija, davanjem saopštenja i putem drugih vidova komunikacije. Uspostavljen je opštinski WEB SAJT. Međutim nemamo povratnih informacija i primjedbi građana koliko je isti posjećen a osjeća se opravdana potreba da se isti ažurira i redovno hrani aktuelnim informacijama.

Opština Tivat je donijela Odluku o osnivanju Savjeta za zaštitu lokalne samouprave. Međutim Savjet još uvijek nije formiran i pored nekoliko raspisanih javnih poziva za imenovanje njegovih članova,

Prema podacima iz ankete građani nijesu dovoljno informisani o svojim pravima i načinima ostvarivanja svojih prava pred organima lokalne uprave.

Informacioni centar opštine nije uspostavljen iako je predviđen odlukom organima lokalne uprave a građanski biro nije kadrovski organizaciono i tehnički osposobljen da preuzme važnu ulogu u odnosima na relaciji građanin – organi lokalne uprave i uspostavio

jednošaltesrki sistem kako bi građani lakše ostvarili svoja prava pred organima lokalne uprave

Sprovedena anketa je pokazala da građani još uvijek dovoljno ne poznaju svoja prava i da često doživljavaju kao opštinske organe i organe državne uprave koji imaju svoje organizacione jedinice na teritoriji opštine Tivat. Započetu aktivnost na izradi Vodiča za građane koji bi taksativno sadržao koja sve prava građani mogu ostvariti pred organima lokalne uprave treba realizovati.

STRATEŠKI CILJEVI

1. UNAPREDJENJE PRAVNOG OKVIRA U LOKALNOJ SAMOUPRAVI DA OSTVARE VEĆU LOKALNU ODGOVORNOST

Operativni cilj:

1.1.Osnažiti zainteresovane subjekte da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Neophodno je unaprijediti pravni okvir lokalne samouprave, odnosno u Zakonu o lokalnoj samoupravi otkloniti nejasnoće i nesaglasnosti, na način što će se precizno utvrditi položaj, poslovi, ovlašćenja i odgovornosti glavnog administratora kao drugostepenog organa i organa koji vrši nadzor nad radom organa lokalne uprave, s jedne strane i ovlašćenja i odgovornosti predsjednika Opštine s druge strane . Potrebno je i potpunije definisati ovlašćenja predsjednika Skupštine, da se stara o realizaciji odluka i drugih akata koje donosi Skupština, kao i za neblagovremeno postupanje predsjednika Opštine, odnosno drugih subjekata , po aktima Skupštine.

Takodje, potrebno je utvrditi odgovarajući položaj i ulogu starješina organa , kao i odgovornost za zakonitost, efikasnost i ekonomičnost rada organa lokalne uprave, a samim tim i postupak , način i uslove za utvrđivanje njihove odgovornosti.

Za sprječavanje korupcije na lokalnom nivou u okviru javnog sektora važno je postići djelotvornost , ekonomičnost i transparentnost u radu i aktivnostima javnog sektora/ javnih preduzeća i javnih ustanova /. Od velike važnosti je da javni sektor postigne visok kvalitet, depolitizovanost, profesionalizam, stručnost i sklonost saradnji.

Potrebno je precizno definisati obim prava građana i drugih subjekata, utvrditi transparentne procedure i pred organima lokalne uprave ali i kod javnih službi .

U cilju osnaživanja zainteresovanih subjekata da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave potrebno je izvršiti odgovarajuće dopune Odluke o učešću stanovništva u vršenju javnih poslova u smislu preciziranja obaveza organa lokalne samouprave i uprave da podnose godišnje izvještaje o realizaciji odluka, planova i sl.

Korupcija se ne može pobijediti bez efikasnog i zajedničkog propagandno preventivnog djelovanja vladinog i nevladinog sektora u organizovanju širokih antikorupcijskih kampanja. Za tako nešto potrebne su NVO koje imaju izgrađene sopstvene kapacitete .

Korupcija se ne može pobijediti ni bez adekvatne podrške javnosti . Medijski tretman slučajeva korupcije je snažan i nezaobilazan faktor za suzbijanje korupcije

Kreiranje intezivne javne kampanje u cilju efikasnijeg učešća građana u borbi protiv korupcije je efikasan mehanizam u sprječavanju nastanka korupcije.

Operativni cilj:

1.2.Uvećati mogućnost gradjana da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Uspjeh borbe protiv korupcije, odnosno prevencija, zavisi od većeg broja činilaca od kojih je izuzetno važno i podizanje javne svijesti o korupciji i njenoj štetnosti. Razvijanje partnerskih odnosa je izuzetno bitno za sprovođenje sveobuhvatne borebe protiv korupcije.

U cilju većeg uključivanja građana i nevladinih organizacija u proces pripreme , donošenja odluka i njihove implementacije , neophodno je unaprijediti ukupni sistem informisanja građana i nevladinih organizacija , kao i internu i eksternu komunikaciju lokalne samouprave.

Primjena modela dobre uprave koja podrazumjeva povećanje efektivnosti, efikasnosti, transparentnost i učešće građana , danas se ne može zamisliti bez korišćenja informaciono-komunikacijskih tehnologija. Uvodjenje elektronskog upravljanja dovelo bi do značajnog poboljšanja rada opštinske administracije. Njene usluge bi bile brže, dostupnije i efikasnije, a na taj način bi se prevazišli mnogi postojeći problemi. Uspostavljanje odnosno osavremenivanje informativno građanskih biroa, štampanje i distribucija brošura o pravima građana, o opštinskim propisima, o modelima komunikacije sa građanima i vodiča o slobodnom pristupu informacijama, uspostavljanje direktne telefonske linije za pritužbe , prijave i primjedbe građana u punoj mjeri će doprinijeti boljoj ukupnoj informisanosti građana a samim tim i jačanju odgovornosti lokalne samouprave prema njima.

STRATEŠKI CILJ 2.

Unapređenje Stepen profesionalizma

Operativni cilj 2.1. Kreirati mehanizam za unapređenje stepena nezavisnosti zaposlenih

Sve uspješne organizacije, u većini slučajeva, u prvi plan ističu znanja i sposobnosti svojih zaposlenih, kao najvažniji faktor svog uspjeha. Lokalna uprava je servis svojih građana, njen osnovni proizvod je usluga, a službenici u organima uprave su glavni i najvažniji resurs u pružanju kvalitetnih usluga. Zbog toga se podrazumijeva da bi lokalna uprava bila uspješna, mora posjedovati kompetentne, sposobne i dobro motivisane rukovodioce i službenike.

Zakonom o lokalnoj samoupravi propisano je da su zaposleni u organima lokalne uprave lokalni službenici i namještenici koji profesionalno obavljaju poslove iz nadležnosti lokalne samouprave i da se zapošljavaju na osnovu javnog oglašavanja.

U pogledu pravnog statusa lokalnih službenika i namještenika primjenjuju se propisi kojima se uređuje status državnih službenika i namještenika.

Službena zvanja lokalnih službenika i namještenika i uslovi za njihovo vršenje utvrdjena su Uredbom o službenim zvanjima lokalnih službenika i namještenika i uslovima za njihovo vršenje u organima lokalne uprave.

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima („Sl.list CG“ br.50/08) uređena su pitanja koja se odnose na zasnivanje radnog odnosa, zvanja, prava i obaveze, odgovornost, raspoređivanje, napredovanje i utvrđivanje sposobnosti, stručno usavršavanje, prestanak radnog odnosa, zaštita prava, upravljanje kadrovima, kao i nadzor nad njegovim sprovođenjem, a Zakonom o zaradama državnih službenika i namještenika („Sl.list RCG“ br.27/04 i 27/08), odnosno Odlukom o zaradama i drugim primanjima opštinskih službenika i namještenika uređena su pitanja koja se odnose na zarade i druga primanja.

U opštini Tivat još uvijek nije saživjela praksa da se rad i rezultati lokalnih službenika i namještenika prate i da se na osnovu praćenja i utvrđivanja rezultata rada zaposlenog vrši ocjenjivanje, nagrađivanje i napredovanje.

Anketirani građani smatraju da se zapošljavanje u organima lokalne uprave i javnim službama u opštini vrši po političkoj liniji ili preko veze. Međutim činjenično stanje je takvo da je u opštini evidentan drugi problem a to je prilično visok procenat zaposlenih sa srednjom stručnom spremom u odnosu na visoku, da se osjeća nedostatak stručnog kadra za **određene poslove . Može se reći da je prisutna i nezadovoljavajuća starosna struktura a osjetna je izvjesna nezaintersovanost zaposlenih za kvalitetniji rad, za**

napredovanje u službi i sticanje novih znanja. Cilj nam je da se uspostavi sistem profesionalne lokalne uprave tj. stručna kompetentna i dobro edukovana lokalna uprava sposobna da pruži adekvatne usluge, što se postiže punom primjenom zakona u zapošljavanju i izborom lokalnih službenika na osnovu stručnih i moralnih kvaliteta, obezbjeđivanjem permanentnog obrazovanja i obuke zaposlenih a posebno uvođenjem profesionalnih standarda, mjerljivih kriterijuma radnog učinka, disciplinske odgovornosti, naknade za rad.

Sprječavanje korupcije u svim lokalnim zajednicama, pa i našoj podrazumijeva da su lokalni službenici i namještenici adekvatno plaćeni / sa čime ipak moramo biti zadovoljni/. Dostignuti nivo i redovnost u isplata plata daje osnovu za postizanje neutralnosti u vršenju poslova sa građanima.

Međutim osjeća se potreba uvođenja jasnog i djelotvornog principa lične odgovornosti zaposlenih u organima lokalne uprave i javnim službama za zakonit, efikasan i kvalitetan rad. Podizanje odgovornosti svih i na svim nivoima i naši ispitanici su prepoznali kao važan mehanizam u borbi protiv korupcije.

Da bi se ojačao stepen profesionalizma zaposlenih treba iznaći mjere kako bi se zaposleni i stambeno zbrinuli odnosno omogućiti im lakši način rješavanja stambenih pitanja i to pitanje u narednom periodu mora biti jedan od prioriteta lokalne vlasti.

Operativni cilj 2.2. Razviti profesionalne kapacitete zaposlenih

Obuka je bitan elemenat za razvoj kapaciteta. One treba da pomognu da izgradimo efektivnu i transparentnu lokalnu upravu i da obezbijedi pružanje usluga po najvišim standardima. Stoga obuke moraju da se izdignu iznad jednokratnog događaja na procese koji u sebi sadrži neprestano pružanje podrške obučavanima. Lokalni službenici i namještenici još uvijek nijesu uvidjeli da je učenje značajno kako bi razvili svoje profesionalne vještine u cilju poboljšanja njihove stručnosti i ukupnog rada. Preduslov za to je stvaranje okruženja u kome zaposleni primaju svu podršku koja im je potrebna za posao / Informaciona tehnologija, savjet, pristup podacima, kontakti, podučavanje, obuka i td. Neophodno je dobro uspostavljenom organizacionom šemom stvoriti osjećaj timskog rada kako bi se obezbijedila maksimalna saradnja između zaposlenih.

Opština nije usvojila Program obuke lokalnih službenika i namještenika već se obuke obavljaju poprilično neplanski po pozivu raznih organizatora / međunarodnih i domaćih nevladinih organizacija/.

U cilju reforme javne uprave, kako bi se između ostalog, obezbijedili uslovi za dobro organizovanu i stručnu lokalnu samoupravu, koja bi bila ravnopravan faktor u procesu modernizacije javne uprave kroz demokratizaciju, depolitizaciju i decentralizaciju sistema lokalne samouprave i razvoja sistema dobrog lokalnog upravljanja uz puno učešće građana u procesu odlučivanja, Vlada Crne Gore je 2003. godine donijela Strategiju upravne reforme, 2005. godine Program rada za bolju lokalnu samoupravu, a u cilju jačanja institucionalnog okvira lokalne samouprave donijet je i Akcioni plan reforme lokalne samouprave za 2008. godinu.

Da bi se razvio sistem profesionalne lokalne uprave, odnosno kompetentne i dobro edukovane, sposobne da pruži adekvatne usluge, što bi se postiglo doslednom primjenom zakona, neophodno je obezbijediti odgovarajuće obrazovanje i obuke za zaposlene u organima lokalne uprave.

Potrebno je da se sagleda stanje kadrovske osposobljenosti u organima lokalne uprave i obezbijede potrebni uslovi za stručno osposobljavanje i edukaciju službenika, a sve u cilju stvaranja kadrovske potencijala sposobnog da vrši poslove i zadatke u skladu sa zahtjevima i potrebama građana i novim zahtjevima, U tom cilju potrebno je sačiniti Plan obuke zaposlenih / službenika, rukovodioca, funkcionera /

Sprovedenjem Akcionog plana za realizaciju Nacionalne trening strategije, stvoriće se uslovi za efikasno i efektivno funkcionisanje sistema lokalne samouprave, koju treba da čini stručan i profesionalan kadar.

Operativni cilj: **2.3 Razviti profesionalne kapacitete izabranih predstavnika**

Uloga gradjana u političkom životu lokalne zajednice ne treba da se završi izborima, odnosno glasanjem.

Jedan od ključnih faktora u iniciranju i razvijanju procesa učešća gradjana, jeste razumijevanje važnosti gradjanskog učešća od strane samih izabranih predstavnika, kao i njihova spremnost da podrže i stimulišu gradjane da se uključe u društvene tokove lokalne zajednice.

Saradnja odbornika sa gradjanima znači održavanje stalnog kontakta, odnosno komunikacije, kako bi odbornici znali mišljenja gradjana o problemima u zajednici od njihovog neposrednog interesa.

Između ostalog, potrebno je razviti programe obuke i za izabrane predstavnike kako o potrebama lokalne samouprave, tako i o javnoj etici i borbi protiv korupcije.

Operativni cilj:

2.4. Povećati nivo etičkog ponašanja kod izabranih predstavnika i zaposlenih

Skup standarda i pravila ponašanja lokalnih službenika i namještenika definisan je Etičkim kodeksom državnih službenika i namještenika, koje je utvrdilo Ministarstvo pravde. Zajednica Opština Crne Gore već priprema Etički kodeks za lokalne službenike i namještenike kojim će se na precizniji način urediti ovo značajno pitanje na lokalnom nivou.

Neophodno je uložiti dodatne napore kako bi se obezbijedilo ponašanje i izabranih predstavnika i zaposlenih u lokalnoj samoupravi, u skladu sa principima definisanim u Etičkom kodeksu.

Zajednica opština Crne Gore pripremila je Nacrt Etičkog kodeksa izabranih predstavnika i funkcionera u lokalnoj samoupravi i Nacrt Etičkog kodeksa lokalnih službenika i namještenika, koji su na javnoj raspravi

Strateški cilj: **3. POVEĆANJE TRANSPARENTNOSTI RADA LOKALNE UPRAVE**

Operativni cilj: **3.1. Uvećana transparentnost rada lokalne uprave i pružanje javnih usluga**

Transparentnost u radu organa lokalne samouprave i uprave važan je instrument za sprječavanje nastanka korupcije. U tom cilju neophodno je unaprijediti ukupan sistem informisanja gradjana i nevladinih organizacija o svim pitanjima i problemima od značaja za lokalnu samoupravu

U opštini Tivat, u skladu sa Zakonom i Statutom, javnost i transparentnost rada organa lokalne uprave i javnih službi obezbjedjuje se neposrednim uvidom gradjana u akte i druge službene spise koji se tiču ostvarivanja funkcije lokalne samouprave i ostvarivanja prava gradjana, učešćem gradjana u javnoj raspravi u postupku donošenja odluka kojima se uređuju pitanja od neposrednog interesa za lokalno stanovništvo, putem javnog objavljivanja opštih i drugih akata u Službenom listu Crne Gore i sredstvima javnog informisanja, javnim prenosom sjednica skupština.

U skladu sa Zakonom, predsjednik Opštine jednom godišnje podnosi Skupštini izvještaj o radu i ostvarivanju funkcionisanja lokalne samouprave. Organi lokalne uprave i javnih službi informišu javnost o vršenju poslova iz svog djelokruga, daju podatke i informacije u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama.

Medjutim, evidentno je da gradjani još uvijek nijesu u dovoljnoj mjeri upoznati sa aktivnostima organa Opštine i javnih službi, programima razvoja i planskim dokumentima i drugim aktima, kao ni sa realizacijom investicionih aktivnosti koje se odvijaju u Opštini. U

tom cilju neophodno je unaprijediti ukupan sistem informisanja gradjana i nevladinih organizacija o svim pitanjima i problemima od značaja za lokalnu samoupravu. Osnivanjem informacionog centra koji bi pored ostalih poslova vodio i ažurirao web sajt opštine, objavljuvao nacрте akata koje donosi Skupština i predsjednik opštine, utvrđivao planove i programe učešća građana u donošenju odluka i drugih akata i pratio pripremu, donošenje i implementaciju opštinskih odluka u značajnoj mjeri bi se obezbijedio veći stepen javnosti i transparentnosti u radu organa Opštine a samim tim doprinijelo boljem učešću građana u procesu vršenja javnih poslova / Potrebno je pospješiti dosljednu primjenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od strane organa lokalne uprave i javnih službi i izraditi za sve organe i službe vodiče za slobodan pristup informacijama.

Pospješiti korišćenje slobodne stolice od strane NVO i drugih zainteresovanih subjekata. U cilju praćenja zadovoljstva građana po pitanju transparentnosti rada organa i službi periodično vršiti ispitivanja javnog mnjenja po ovom pitanju.

Operativni cilj:

3.2. Povećati mogućnosti gradjana da utiču na kvalitet pružanja usluga

Evidentna je potreba da se u cilju jačanja povjerenja izmedju lokalne uprave i gradjana, izrade i realizuju programi edukacije gradjana o pravima koja imaju u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou, mogućnostima, mehanizmima i procedurama za njihovo korišćenje. Takodje, neophodno je unaprijediti dijalog izmedju odbornika i gradjana, uspostavljanjem komunikacije između organa lokalne samouprave i uprave, medija i NVO sektora.

Strateški cilj: 4. JAČANJE INTERNE I EKSTERNE KONTROLE OPŠTINE

Operativni cilj: 4.1. Sistemizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama intrene kontrole

Statutom opštine Tivat propisano je da imovinu Opštine čine nepokretne i pokretne stvari, novčana sredstva, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava u skladu sa zakonom. Imovinom opštine raspolaže i upravlja Skupština. Skupština Opštine može prenijeti pravo davanja imovine u zakup i pravo prodaje pokretnih stvari na nadležne organe lokalne uprave u skladu sa posebnom odlukom.

Službenik za javne nabavke svoje poslove vrši u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama

Opština ima Budžet. Sekretarijat za privredu i finansije priprema nacrt odluke o Budžetu, nacrt Završnog računa Budžeta. Zakonom o finansiranju lokalne samouprave („Sl. list RCG“, br. 42/03, 44/03, 5/08 i 51/08) uredjeni su izvori sredstava i način finansiranja lokalne samouprave.

Budžet donosi Skupština opštine. U procesu donošenja Budžeta sprovodi se javna rasprava i donosi se uz puno učešće korisnika budžeta.

Za izvršenje Budžeta odgovoran je predsjednik Opštine, a za namjensko korišćenje sredstava odgovoran je budžetski izvršilac. Predsjednik Opštine vrši nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem korisnika Budžeta u pogledu namjene, obima i dinamike korišćenja sredstava, putem periodičnih izvještaja korisnika Budžeta. U opštini je zaživjeo trezorski način poslovanja. Svi korisnici budžeta su razvrstani u potrošačke jedinice i dostavljaju nakloge za plaćanje trezoru koji plaćanja vrši sa jedinstvenog računa. Novi Zakon o javnim nabavkama dosljedno se primjenjuje.

U skladu sa Statutom, nadzor nad izvršenjem Budžeta Opštine i namjenskim korišćenjem sredstava koja se Budžetom raspoređuju za pojedine namjene, vrši i Skupština preko polugodišnjih izvještaja o izvršenju Budžeta i investicione politike i preko završnog računa Budžeta Opštine. Opština obezbjeđuje u Budžetu sredstva za rad javnih službi na

način što finansira jednogodišnje programe ovih službi, kojima se utvrđuju vrste, obim i način pružanja javnih usluga za koje su obrazovane. Na takve programe Skupština daje saglasnost, a kontrolu realizacije poslova i trošenje sredstava vrše organi Opštine. Javne službe, uz programe, Skupštini na razmatranje dostavljaju i izvještaje o radu. Organi lokalne uprave vrše upravni nadzor nad radom javnih službi i to: nadzor nad zakonitošću akata javnih službi kojima rješavaju o pravima i obavezama građana, nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada javnih službi i inspekcijски nadzor.

Zakonom o budžetu regulisano je pitanje vršenja interne revizije budžeta opština, koju vrši Ministarstvo finansija. Opština Tivat svake godine vrši reviziju Završnog računa Budžeta opštine angažovanjem putem javnog konkursa nezavisne revizorske kuće .

U cilju planiranja i kontrole namjenskog trošenja sredstava iz Budžeta potrebno je unaprijediti , sistematizovati i ojačati efektivne i efikasne mehanizme interne kontrole, kao što je vršenje nadzora od strane radnih tijela Skupštine, posebno Odbora za finansije, privredu i razvoj, ali i Skupštine opštine. Dosljedna primjena zakona o reviziji završnih računa kao i do sada , je efikasna mjera na ovom planu. Potrebno je realizovati u praksi obaveznu reviziju završnih računa odnosno finasijskih izvještaja JP I JU od strane nezavisnih revizora odnosno revizorskih kuća.

Zakonom o finansiranju političkih partija / Sl.listCG 49/08 I Odlukom o finansiranju poltičkih pariya koju je usvojila Skupština op[tine 11.11.2008 godine utvrđen j e u skladu sa Zakonom način finansiranja političkih partija i utvrđen procenat od 1% ukupnih budžetskih sredstavaumanjen za iznos kapitalnog budžeta za finansiranje političkih partija .

Pored utvrdjenih pravnih okvira i prakse u vršenju upravnog nadzora organa lokalne uprave nad radom javnih službi, neophodno je, u cilju zakonitog i djelotvornijeg rješavanja prava i utvrdjenih obaveza građana i pravnih lica, unaprijediti mjere kojima će se obezbijediti efikasnije i kvalitetnije pružanje usluga od strane javnih službi, kao i vršenje upravnog nadzora od strane organa uprave.

Eksterna kontrola raspolaganja budžetskim sredstvima je od izuzetne važnosti za prevenciju korupcije. Jedna od aktivnosti jačanja eksterne kontrole je i informisanje javnosti, odnosno građana o realizaciji opštinskog Budžeta.

Takodje, sprovođenje revizije finasijskog poslovanja opština, najmanje jednom u tri godine, od strane Državne revizorske institucije, doprinjelo bi jačanju eksterne kontrole.

Zakonom o lokalnoj samoupravi i Statutom Opštine Tivat, propisana je obaveza osnivanja Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave, u cilju demokratskog uticaja građana na ostvarivanje razvoja i unapređenja lokalne samoupave. I pored činjenice da je SO Tivat u decembru 2005 godine donijela Odluku o Savjetu za razvoj i zaštitu lokalne samourpave , takav Savjet još uvijek nije konstituisan. / Službeni list CG – opštinski propisi 2/06/

Statutom opštine je propisano da Savjet ima pravo da državnim organima, organima lokalne samouprave i javnim službama podnosi prjedloge za utvrđivanje i razvoj lokalne samouprave, podizanje nivoa kvaliteta javnih usluga, zaštitu Ustavom i zakonima utvrdjenih prava i dužnost Opštine i zaštitu sloboda i prava lokalnog stanovništva.

Strateški cilj 5.:

STVARANJE USLOVA ZA REALIZACIJU AKCIONOG PLANA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI

Operativni cilj 5.1. Stvaranje institucionalnih mehanizama za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi

Radna grupa za izradu Programa borbe protiv korupcije u lokalnoj samoupravi je na osnovu uradjene situacione analize po problemskim područjima, a u skladu sa Modelom Akcionog plana, uradila Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012).

U Akcionom planu su definisani strateški ciljevi i operativni ciljevi, definisane su konkretne aktivnosti za svaki operativni cilj, za svaku aktivnost određeni su nosioci odgovornosti, rokovi realizacije, izvori sredstava, očekivani rezultati i indikatori.

Program i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi su značajni instrumenti u procesu sprječavanja i suzbijanja korupcije na lokalnom nivou. Njihov glavni cilj je stvaranje uslova za lokalnu samoupravu bez korupcije. Realizacijom aktivnosti koje su definisane u Akcionom planu obezbijediće se određeni strateški ciljevi.

Da bi implementacija Akcionog plana bila uspješna, neophodno je da Radna grupa za izradu Programa borbe protiv korupcije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije u Opštini Tivat, preraste u tim odnosno Radnu grupu koja će pratiti i sprovoditi aktivnosti predviđene Akcionim planom.

Obzirom da je jedan od ciljeva izrade Programa i Akcionog plana u lokalnoj samoupravi, podrška realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, značajna uloga Tima za praćenje realizacije Programa i Akcionog plana, je podnošenje periodičnog izvještaja Komisiji za praćenje realizacije Akcionih planova za borbu protiv korupcije na lokalnom nivou, koju je formiralo Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave.

Tim za praćenje realizacije Programa i Akcionog plana za borbu protiv korupcije dužan je da jednom godišnje podnosi Skupštini izvještaj o ostvarivanju Programa odnosno aktivnosti iz Akcionog plana. Godišnji izvještaji organa i službi trebalo bi da sadrže poseban dio koji se odnosi na sprovođenje mjera i aktivnosti iz ovih dokumenata na planu borbe protiv korupcije.

Pored većeg učešća civilnog društva uloga Skupštine opštine Tivat je ključna u postizanju ciljeva utvrđenih Programom i Akcionim planom koji moraju doprinijeti postizanju demokratizacije društva ali i veće političke i svake druge odgovornosti. Skupština, demokratski izabranih i javnih predstavnika mora biti uključena u monitoring i ocjenu preduzetih mjera i postignutih rezultata.

Realizacijom ovih strateških ciljeva ostvariće se **VIZIJA**.

U zajedničkoj viziji članova tima – radne grupe Tivat je viđen kao opština u kojoj ćemo odlučno reći korupciji **NE**, i u kojoj je stvoren javni servis stručnih ljudi, koji će usluge građanima pružati na jednom mjestu brzo, efikasno i nepristrasno“

SWOT ANALIZA

Unutrašnje zainteresovane strane :

- organi lokalne uprave i javne službe
- odbornici
- kabinet predsjednika
- lokalne NVO
- preduzetnici
- mjesne zajednice
- lokalni mediji
- građani

Spoljašnje zainteresovane strane:

- Vlada Crne Gore

- Nacionalna komisija za borbu protiv korupcije
- Komisija za praćenje Lokalnih planova za borbu protiv korupcije
- Zajednica opština
- Međunarodni donatori
- Međunarodne organizacije i institucije
- NVO van Opštine
- biznis asocijacije – unija poslodavaca
- obrazovne institucije

Snage , slabosti , mogućnosti , prijetnje

SNAGE :

- Postojanje političke volje za borbu protiv korupcije
- Ljudski resursi
- Timski rad,
- Tolerancija na svim nivoima
- kulturno nasleđe – tradicija

SLABOSTI-

- Deficit visoko stručnih kadrova
- Nezaintereovanost zaposlenih za usavršavanjem
- Nezaintersovanost za zapošljavanje u organima lokalne uprave
- Nedovoljna aktivnost građana
- Prostorna ograničenja
- nepostojanje programa obuke za lokalne službenike i namještenike prilagođen konkretnim prilikama
- nepostojanje NVO koje se bave problemom korupcije
- nedovoljno bavljenje od strane medija problemom korupcije

MOGUĆNOSTI

Etički kodeks ponašanja lokalnih službenika i namještenika i lokalnih funkcionera

Nacionalna trening strategija

Naiconalni program borbe protiv korupcije i Akcioni plan za njegovo sprovođenje

Donacije

Korišćenje iskustava i znanja drugih na planu borbe protiv korupcije

Dobra saradnja sa NVO

Uključivanje medija u borbi protiv korupcije

PRIJETNJE

- Nepoštovanje zakona
- Nepostojanje zakonske regulative
- Nedostatak finasijskih sredstava

- Nedostatak načina za prijavu korupcije i nepreduzimanje mjera prema onima koji su podložni koruptivnim radnjama
- postojanje straha od prijave korupcije

OPŠTINA TIVAT

AKCIONI PLAN ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI (2009-2012)

Strateški cilj 1: Unaprijedjenje pravnog okvira u lokalnoj samoupravi

Operativni cilj 1.1. Osnažiti zainteresovane subjekte da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema modela izmjena i dopuna odluka o učešću stanovništva u vršenju javnih poslova (u cilju uvodjenja obaveze pripreme godišnjeg izvještaja o realizaciji lokalnih odluka i planskih dokumenata)	Zajednica opština u saradnji sa NVO	2009	Zajednica opština	Unaprijedjen okvir za učešće građana u vršenju javnih poslova na lokalnom nivou	Donešena odluka
Trening lokalnih NVO o efektivnoj participaciji u lokalnoj samoupravi	NVO u saradnji sa Zajednicom opština i Opština	Od novembra 2009 kontinuirano	Donatori	Unaprijedjen kapacitet NVO	Broj treninga, broj NVO koje su učestvovala, stepen zadovoljstva treningom (putem upitnika nakon svakog treninga)
Priprema i izvodjenje programa izgradnje kapaciteta za NVO da jačaju stepen odgovornosti lokalnih uprava	NVO	Od novembra 2009 kontinuirano	Donatori	Povećan kapacitet NVO da sprovode javni monitoring aktivnosti lokalne uprave	Program izgradnje kapaciteta realizovan, broj NVO koje su učestvovala, broj započetih lokalnih inicijativa
Priprema priručnika za NVO o dobroj praksi u borbi protiv korupcije	NVO u saradnji sa Opštinom i međunarodnim ekspertima	2009	Donatori	Uradjen priručnik o dobroj praksi u borbi protiv korupcije	Broj štampanih i distribuiranih priručnika
Organizovanje nacionalnih i regionalnih seminara za medije o njihovoj ulozi u jačanju stepena odgovornosti lokalne samouprave	NVO, Opština, mediji, MUPi JU u saradnji sa Zajednicom opština	2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština, donatori	Povećani kapaciteti i odgovornost medija da sprovode javnu kontrolu aktivnosti lokalne uprave	Broj organizovanih seminara, broj učesnika-predstavnik medija, broj slučajeva korupcije o kojima su mediji izvještavali

Operativni cilj 1.2. Uvećati mogućnost građana da jačaju stepen odgovornosti lokalne samouprave

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Izraditi priručnik o internoj i eksternoj komunikaciji lokalne uprave	Opština	2009	Opština	Poboljšanje eksterne i interne komunikacije	Izradjen priručnik
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema, štampa i distribucija brošure o pravima građana, kao i mogućnostima u monitoringu kod organa lokalne uprave (posebno u poštovanju Zakona o slobodnom pristupu informacijama)	Opština	kraj 2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština	Pripremljena, štampana i distribuirana brošura, veća informisanost građana	Broj zahtjeva za dostavljanjem informacija (povećan do 20%), veći broj inicijativa građana i NVO
Priprema i izrada modela priručnika o mehanizmima komunikacije sa građanima	Zajednica opština	oktobar 2009	Zajednica opština, donatori	Uradjen priručnik za komunikaciju opština sa građanima	Model priručnika izradjen i dostavljen opštini
Izrada priručnika o mehanizmima komunikacije sa građanima na osnovu modela	Opština	Decembar 2009	Opština	Unaprijedjena komunikacija građana i lokalne uprave	Usvojen priručnik za komunikaciju sa građanima
Razviti/proširiti lokalni web-sajt sa sekcijom o e-upravljanju (pozivi, dokumenti, forme itd)	Opština	Decembar 2009	Opština	Unaprijedjena odgovornost organa lokalne uprave za obavljanje servisa	Uvedno e-upravljanje
Priprema, štampa i distribucija brošure o opštinskim propisima	Opština	septembar 2009	Opština, donatori	Povećana informisanost građana o opštinskim procedurama	Broj štampanih i distribuiranih brošura

Strateški cilj 2: Unaprijediti stepen profesionalizma zaposlenih

Operativni cilj 2.1. Kreirati mehanizam za unaprijedjenje stepena nezavisnosti zaposlenih					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Uvesti sistem kvaliteta	Opština	2011	Opština	Poboljšanje poslovanja lokalne uprave	Dobijanje sertifikata
Poboljšati materijalni položaj zaposlenih (lična primanja, stambena pitanja i sl.)	Opština	Kontinuirano	Opština	Povećana motivacija zaposlenih	Broj zaposlenih kojima je poboljšan materijalni položaj
Obezbijediti odgovarajući radno-pravni status zaposlenih u skladu sa rezultatima rada na osnovu ocjena o realizaciji obaveza	Opština	Kontinuirano	Opština	Poboljšana profesionalnost rada zaposlenih	Broj zaposlenih koji imaju odgovarajući radni status na osnovu rezultata rada
Proglašenje najboljeg radnika Opštine	Opština	Godišnje	Opština	Povećana motivacija zaposlenih	Izabrani radnici
Uvodjenje mehanizma za monitoring zapošljavanja, napredovanja i dr.	Opština	oktobar 2009	Opština	Kreiran novi sistem za praćenje zapošljavanja i napredovanja	
Obezbijediti doslednu primjenu propisa o zaradama zaposlenih	Predsjednik Opštine, starješine organa, Skupština opštine, MUPiJP	Kraj 2009	Opština	Utvrđeni kriterijumi za adekvatnu evaluaciju rada službenika lokalne uprave	

Operativni cilj 2.2. Razviti profesionalne kapacitete zaposlenih

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Uvodjenje programa obuke za zaposlene prema potrebi lokalne samouprave	Opština, Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	septembar 2009	Opština, Zajednica opština, MUPiJU, donatori	Povećan stepen znanja i vještina službenika za obavljanje profesionalnih funkcija	Broj zaposlenih koji ima personalni plan razvoja u odnosu na ukupan broj zaposlenih
Razvoj programa obuke za zaposlene o javnoj etici i borbi protiv korupcije	Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	septembar 2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština	Službenici informisani o etici i borbi protiv korupcije	Broj službenika koji je prošao obuke o javnoj etici i borbi protiv korupcije u odnosu na ukupan broj zaposlenih
Pripremiti i usvojiti novi sistem ocjenjivanja rada zaposlenih na osnovu sprovedenih obuka	Opština	oktobar 2009	Opština	Uveden novi sistem ocjenjivanja rada	Broj ocjenjenih radnika
Pripremiti i realizovati program obuke za zaposlene o upravljanju ljudskim resursima	Zajednica opština MUP i JU, Uprava za kadrove	Oktobar 2009	Opština	Kompetentni zaposleni u odjeljenjima za upravljanje i razvoj ljudskih resursa	Broj polaznika, zadovoljstvo radom trenera, zadovoljstvo Opštine efektima obuke

Operativni cilj 2.3. Razviti kapacitete izabranih predstavnika

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Konstituisanje Savjeta za razvoj lokalne samouprave	SO Tivat	septembar 2009	SO Tivat	Razvoj lokalne samouprave	
Uvodjenje programa obuke za izabrane predstavnike prema potrebama lokalne samouprave	Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	septembar 2009	Opština, Zajednica opština, MUPiJU, donatori	Povećano znanje i vještine izabranih predstavnika za obavljanje funkcija	Broj realizovanih obuka, broj polaznika
Razvoj programa obuke za izabrane predstavnike o javnoj etici i borbi protiv korupcije	Zajednica opština, MUPiJU, Uprava za kadrove	septembar 2009	MUPi JP u saradnji sa Zajednicom opština	Izabrani predstavnici informisani o etici i borbi protiv korupcije	Broj izabranih predstavnika koji je prošao obuke o javnoj etici i borbi protiv korupcije u odnosu na ukupan broj

Operativni cilj 2.4. Povećati nivo etičkog ponašanja kod izabranih predstavnika i zaposlenih

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema i usvajanje etičkog kodeksa ponašanja za izabrane predstavnike i za zaposlene	Zajednica opština, MUPi JU u saradnji sa NVO	2009	Zajednica opština, MUPiJU, donatori	Poštovanje etičkih normi i unaprijeđen odnos izabranih predstavnika i zaposlenih prema građanima	Stepen zadovoljstva građana uvećan (uvedena tzv "Knjiga utisaka"), smanjen broj žalbi na rad zaposlenih
Priprema vodiča o dobrim praksama u borbi protiv korupcije	Zajednica opština i međunarodni eksperti	2009	Zajednica opština, donatori	Povećana informisanost o dobrim praksama u borbi protiv korupcije	Broj distribuiranih publikacija

Strateški cilj 3: Povećanje transparentnosti rada lokalne uprave

Operativni cilj: 3.1. Uvećana transparentnost rada lokalne uprave i pojednostavljenje procedura					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Osnovati Informativni centar	Opština	2010	Opština	Funkcionisanje Informativnog centra	Osnovan Informativni centar
Sprovođenje periodičnog istraživanja o transparentnosti obavljanja opštinskih usluga	Opština u saradnji sa NVO	Periodično svake dvije godine, prvo istraživanje 2009 kraj	Opština, NVO, donatori	Prepoznate opštinske usluge čiju je transparentnost potrebno unaprijediti	Broj sprovedenih istraživanja, javno objavljeni rezultati istraživanja, broj objavljenih rezultata
Izrada brošure o unapređenju transparentnosti obavljanja opštinskih usluga na osnovu prethodno sprovedenog periodičnog istraživanja	Opština u saradnji sa NVO	Periodično svake dvije godine, u roku od 3 mjeseca od sprovedenog istraživanja	Opština, NVO, donatori	Zaposleni i građani upoznati sa novim načinima obavljanja usluga	Broj štampanih i distribuiranih brošura
Dizajniranje i realizacija programa izgradnje kapaciteta za opštine (npr. "Program javna etika"-Savjet Evrope)	Zajednica opština, MUPiJP	kraj 2009	Zajednica opština, MUPiJP, donatori	Unaprijedjena komunikacija građana i zaposlenih u lokalnim upravama	Broj zaposlenih koji je učestvovao na obukama, zadovoljstvo polaznika obukama, zadovoljstvo opština efektima obuka (putem upitnika nakon obuke)
Uvodjenje mehanizma za osiguranje transparentnosti u pružanju usluga kao što je predviđeno brošurama	Opština	Septembar 2009	Opština	Uvedeni mehanizmi za obezbjeđenje transparentnosti	Godišnji izvještaj organa Opštine o transparentnosti rada
Objavljivanje svih propisa organa lokalne samouprave, kao i drugih akata za koje je to određeno zakonom i Statutom	Opština	Decembar 2009, kontinuirano	Opština	Povećana informisanost o aktima za koje je to određeno Statutom, kao i zaključenim ugovorima	Broj štampanih, objavljenih i distribuiranih dokumenata
Publikovanje lokalnog biltena o radu organa lokalne samouprave, organa uprave i javnih službi u pružanju usluga	Opština	Decembar 2009, periodično, najmanje šestomesečno	Opština	Grđani bolje informisani o radu i pružanju usluga	Broj distribuiranih biltena
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Analiza procedura za ostvarivanje prava i izvršenje obaveza građana kod organa Opštine	Opština, NVO	septembar 2009	Opština	Uradjena analiza o procedurama	Zadovoljstvo građana uvedenim pojednostavljenim procedurama
Definisanje i uvođenje jasnih procedura vezano za transparentnost organa lokalne samouprave i lokalne uprave; -prethodna analiza i utvrđivanje	Opština	2009	Opština	Uspostavljene jasne procedure transparentnog rada i mehanizmi učešća i kontrole	Stepen učešća NVO (%povećanje u odnosu na prethodni period)

projekcija i smjernica u okviru priprema za process kreiranja Budžeta				NVO	
Operativni cilj:3.2.Povećanje mogućnosti za građane da utiču na kvalitet pružanja usluga					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Dizajniranje i realizacija programa podizanja svijesti o pružanju usluga građanima	Opština	kraj 2009	Opština	Poboljšanja informisanost građana o kvalitetu pruženih usluga	Dizajniran program, definisani načini informisanja građana
Obuka odbornika za unaprijedjenje dijaloga sa građanima	Opština u saradnji sa NVO	septembar 2009	Opština, donatori	Nove tehnike komunikacije sa građanima	Broj obuka
Formiranje savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave	Skupština Opštine	septembar 2009	SO	Veći demokratski uticaj građana na unapređenje lokalne samouprave	

Strateški cilj:4:Jačanje interne i eksterne kontrole Opštine

Operativni cilj 4.1.Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama interne kontrole					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Vršenje nadzora od strane nadležnih radnih tijela Skupštine opštine nad izvršenjem Budžeta i namjenskim trošenjem sredstava	Skupština opštine	Najmanje jednom godišnje	Opština	Unaprijedjen nadzor nad izvršenjem Budžeta	Izveštaj o nadzoru nad izvršenjem Budžeta i namjenskim korišćenjem sredstava
Utvrđiti efikasne mehanizme za kontrolu trošenja sredstava opredijeljenih za projekte NVO	Komisija za raspodjelu sredstava NVO	Godišnje		Unaprijedjen nadzor nad realizacijom projekata NVO i trošenjem opredijeljenih sredstava za iste	Izveštaj Komisije za raspodjelu sredstava NVO
Dostavljanje Skupštini,uz predlog Završnog računa Budžeta,izveštaja eksterne revizije o finansijskim izvještajima	Predsjednik Opštine	Najmanje jednom godišnje	Opština	Unaprijedjen nadzor nad kontrolom trošenja sredstava iz Budžeta	Izveštaj eksterne revizije uz predlog Završnog računa
Revizija mehanizama za podnošenje žalbi i mogućnosti otkrivanja neefikasnosti(npr.odredjen službenik i broj telefona za prijavljivanje žalbi)	Opština	2009	Opština	Pojačana kontrola rada službenika od strane starješina i rukovodećih lica u organima lokalne uprave,i od građana	Revidirani mehanizmi za podnošenje žalbi građana
Vršenje upravnog nadzora organa lokalne uprave nad radom javnih službi čiji je osnivač Opština	Odgovorna lica organa uprave	Najmanje jednom godišnje	Opština	Povećana odgovornost i zakonitost rada javnih službi	Izveštaji dostavljeni predsjedniku Opštine i predsjedniku Skupštine

Funkcionisanje Savjeta za razvoj i zaštitu lokalne samouprave u skladu sa zakonom i odlukama	Savjet za razvoj i zaštitu lokalne samouprave	Kontinuirano	Opština	Unaprijedjena zaštita prava i interesa lokalnog stanovništva	Godišnji izvještaj o radu Savjeta
--	---	--------------	---------	--	-----------------------------------

Operativni cilj 4.2. Sistematizovanje i jačanje efektivnih i efikasnih mehanizama eksterne kontrole

Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Priprema i distribucija polugodišnjih izvještaja o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Opština, javne službe, odgovorna lica	Od januara 2009, kontinuirano	Opština	Obezbijedjeno više informacija o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama	Broj izvještaja koji su objavljeni na web-sajtu Opštine
Sprovođenje eksterne revizije finansijskog poslovanja, najmanje jednom u tri godine	Državna revizorska institucija	Kontinuirano	Državna revizorska institucija	Unaprijedjena odgovornost Opštine za finansijsko poslovanje	Sprovedena revizija u Opštini
Priprema, publikovanje i distribucija informacija o prihodima i rashodima Opštine	Opština	Svakih 6 mjeseci	Opština	Veća uključenost građana u process donošenja i realizacije lokalnog Budžeta	Broj održanih javnih rasprava, broj građana učesnika javnih rasprava, broj štampanih i podijeljenih vodiča kroz Budžet
Priprema, publikovanje i distribucija godišnjeg izvještaja o investicionom planu Opštine	Opština	Januar svake godine	Opština	Veća uključenost građana u process donošenja i realizacije lokalnih investicionih planova	Broj održanih javnih rasprava, broj građana učesnika javnih rasprava

Strateški cilj 5: Stvaranje uslova za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012)

Operativni cilj 5.1. Stvaranje institucionalnih mehanizama za realizaciju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi(2009-2012)					
Aktivnost	Odgovornost	Rok realizacije	Izvori sredstava	Rezultati/ciljevi	Indikatori
Informisanje javnosti o usvajanju Akcionog plana za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi (2009-2012)	Opština	jun2009	Opština	Veća informisanost gradjana o usvajanju i značaju Akcionog plana za borbu protiv korupcije	Objavljen Akcioni plan u medijima, web-sajtru Opštine, broj informisanih gradjana
Formiranje radne grupe - stručnog tima za realizaciju aktivnosti predvidjenih Akcionim planom za borbu protiv korupcije u lokalnoj samoupravi	Predsjednik Opštine	jun 2008	Opština	Realizovane aktivnosti predvidjene Akcionim planom u za to predvidjenim rokovima	
Podnošenje periodičnih izvještaja o realizaciji Akcionog plana za borbu protiv korupcije	Radna grupa za praćenje realizacije Akcionog plana	Polugodišnje, počevši od 2009	Opština	Uradjeni izvještaji o realizaciji Akcionog plana i dostavljeni Komisiji za praćenje realizacije AP	Podnešeni izvještaji, objavljeni na web-sajtu Opštine, MUPiJU i Agencije za antikorupcijsku inicijativu

NAPOMENA:

Podnošenje prijava od strane građana o uočenim koruptivnim pojavama, može se vršiti :

- na sajt Opštine Tivat ***opstinaTivat.com***
- neposredno Radnoj grupi za izradu i praćenje realizacije Programa borbe protiv korupcije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije Opštine tivat, kancelarija Glavnog administratora Opštine
- preko dežurnog telefona
- Putem posebno postavljenog sandučića za prijavu korupcije u gradu

Radna grupa će podnijete prijave procesuirati prema nadležnom lokalnom organu uprave (tražiti izjašnjenje i postupanje po prijavi) i eventualno nadležnom državnom organu.

I na kraju jedna važna poruka svima koji budu čitali ovaj Program i Akcioni plan za borbu protiv korupcije:

„Korumpirani službenik je kao trula jabuka , ako je na vrijeme ne uklonite iz korpe za voće , može izazvati štetne posljedice po cijelu korpu

Radna grupa koja je izradila Program borbe protiv korupcije i Akcioni plan za borbu protiv korupcije u opštini Tivat

1. Jovanka Laličić savjetnik Predsjednika opštine Kordinator tima
2. Bosiljka Radonjić sekretar Sekretarijata za privredu i društvene djelatnosti
3. Mašo Čekić novinar Radio Tivta
4. Rato Brajković odbornik u Skupštini opštine Tivat
5. Kristina Petrović – odbornik
6. Vesna Raste – odbornik
7. Knežević Drago – inspektor za privredu u MUP-u ispostavi Tivat
8. Marijana Mišić Škanata – predstavnik NVO Evropski dom
9. Vesna Lekić – predstavnik JP Komunalno Tivat